

Nr 2

Utlåtande i anledning av motioner angående centraler för information till medborgare, angående informationen om de sociala förmånerna samt om förstärkning av de statliga organens press- och informationstjänst.

Till allmänna beredningsutskottet har hänvisats

1) de likalydande motionerna I: 29 av herr *Bengtson* och II: 45 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Eriksson* i Bäckmora, vari hemställes, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om att inrättande av informationscentraler i enlighet med vad i motionerna anföres blir föremål för överväganden;

2) de likalydande motionerna I: 90 av fru *Elvy Olsson m. fl.* och II: 129 av herrar *Gustavsson* i Alvesta och *Gomér*, vari hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om översyn av informationen angående de sociala förmånerna varvid särskilt bör beaktas de familjepolitiska frågorna; samt

3) de likalydande motionerna I: 300 av herr *Palm m. fl.* och II: 375 av fröken *Olsson m. fl.*, vari hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att åtgärder vidtas för förstärkning av press- och informationstjänsten för de statliga organ där så vid prövning befinnes synnerligen angeläget i avvaktan på nu påbörjat utredningsarbete.

I motionsparet I: 29 och II: 45 framhålles, att samhället ställer stora krav på medborgarnas kännedom om de bestämmelser som reglerar samhällslivet och att det är av största betydelse att den enskilde är medveten om de skyldigheter och rättigheter som han har gentemot de samhällsliga organen. Trots att samhället på olika sätt söker ge medborgarna de kunskaper och den information som erfordras torde det enligt motionärerna kunna konstateras, att den samhällsliga informationen totalt sett är otillräcklig. Särskilt synes detta gälla upplysningar om lagstiftningens innehåll.

Motionärerna anför, att en väg för att vidga den samhällsliga informationen, företrädesvis den som ankommer på staten, är att i varje län inrätta en informationscentral som bör dels bedriva en utåtriktad verksamhet i form av annonsering etc., dels besvara allmänhetens förfrågningar. Det kan också erfordras att filialer till informationscentralen upprättas i de större länen.

I motionsparet I: 90 och II: 129 anföres bl. a., att reformpolitiken har lett till att de bestämmelser, som den enskilde har att sätta sig in i, har

Bihang till riksdagens protokoll 1968. 11 saml. Nr 2

vuxit i antal och blivit alltmer komplicerade. De tätt återkommande ändringarna har ytterligare bidragit till att den enskilde vet alltför litet om socialförsäkringarna och andra sociala förmåner. Det finns exempel på att förmåner gått förlorade på grund av bristande information.

Motionärerna uttalar, att en utökning av de sociala nämndernas resurser är nödvändig, men även om denna kommer till stånd kvarstår kravet på en omfattande information till allmänheten i hithörande frågor. Problemet har accentuerats genom den ökade invandringen. Informationen bör omfatta inte blott de ekonomiska förmånerna utan även på vilka grunder sociala nämnder kan ingripa och vidtaga åtgärder.

Motionärerna erinrar om att tidigare motionskrav om utredning av den sociala informationsverksamheten har tillstyrkts av bl. a. riksförsäkringsverket, statskontoret och 1961 års sjukförsäkringsutredning och att en utredning om samhällsinformationen har tillsatts. Vidare framhåller motionärerna, att familjepolitiska kommittén i sitt betänkande »Barnbidrag och familjetillägg» påvisat att informationen angående familjebostadsbidragen fungerar otillfredsställande.

Det uttalas i motionerna att ett helt socialpolitiskt system till väsentliga delar kan bli funktionsodugligt genom bristande information. Det finns anledning att utredningen om samhällsinformationen särskilt överväger informationen angående de sociala förmånerna, varvid speciellt bör beaktas informationen angående familjepolitiken.

I de likalydande motionerna I: 300 och II: 375 framhålles, att vissa myndigheter och verk helt saknar bl. a. en pressinformation för att sköta kontakter utåt, hjälpa till att förklara faktiska förhållanden och klara ut missförstånd. Den statliga myndighet som nu har den mest omfattande informationsavdelningen har sexton anställda, medan vissa andra ämbetsverk och myndigheter inte har någon person avdelad för kontakt med pressen eller allmänheten. Bland dessa är kriminalvårdsstyrelsen, som därför har mycket svårt att tillrättalägga »missinformation» och missuppfattningar i press och bland allmänheten. Den diskussion som förts om aktuella förhållanden har också visat att man är i starkt behov av att denna fråga löses. Detsamma gäller också en del andra verk och myndigheter. Enligt motionärernas mening borde dessa frågor kunna lösas genom samverkan och i vissa fall överflyttning av informationspersonal mellan likartade samhälleliga institutioner i avvaktan på det nu pågående utredningsarbetet.

Beträffande motiveringarna i övrigt får utskottet hänvisa till motionerna II: 45, II: 129 och I: 300.

Utskottet har upptagit motionerna till samtidig handläggning.

Utskottet

I motionerna framförs förslag syftande till en förstärkning eller breddning av den samhälleliga informationsverksamheten. Därvid berörs frågor

om inrättande av informationscentraler i varje län (I: 29—II: 45), om översyn av informationen angående de sociala förmånerna, särskilt i vad avser de familjepolitiska frågorna (I: 90—II: 129) samt om åtgärder för att förstärka press- och informationstjänsten — i avvaktan på resultatet av nu pågående utredningsarbete — vid de statliga organ där behovet är särskilt framträdande (I: 300—II: 375).

Olika frågor om samhällsinformationen har behandlats senast av 1967 års riksdag. I utlåtande nr 2/1967 erinrade allmänna beredningsutskottet om att en utredning om en förbättrad samhällsinformation förbereddes inom justitiedepartementet. Utredningen har sedermera tillsatts och har enligt sina direktiv bl. a. att pröva behovet av en vidgad information om samhällets verksamhet och att närmare behandla olika vägar för att effektivisera informationen. En viktig fråga är därvid huruvida särskilda organ bör finnas för verksamheten. Utredningen skall vidare se över de informationsorgan som redan finns hos de enskilda myndigheterna — med undantag av de affärsdrivande verken, statens upplysningsbyrå och statsdepartementen — och undersöka i vad mån en samordning av myndigheternas informationsverksamhet kan vara till fördel.

De frågor som berörs i motionsparen I: 29 och II: 45 samt I: 90 och II: 129 ligger inom det område som skall behandlas av utredningen. Utskottet finner således ej skäl att tillstyrka de i dessa motioner framförda yrkandena.

I de likalydande motionerna I: 300 och II: 375 har anförts, att man genom samverkan och i vissa fall överflyttning av informationspersonal mellan likartade samhälleliga institutioner borde kunna lösa frågor om en förstärkt press- och informationstjänst hos vissa statliga organ. En ingående bedömning av den lämpliga fördelningen och organisationen av myndigheternas resurser för informationstjänst torde komma att verkställas av informationsutredningen. Enligt utskottets mening bör åtgärder i det av motionärerna angivna syftet kunna vidtagas — om så anses erforderligt — redan på grundval av mer preliminära resultat från utredningen. Någon åtgärd från riksdagens sida synes emellertid inte påkallad, och utskottet finner således inte skäl att tillstyrka det sist behandlade motionsyrkandet. Utskottet hemställer därför,

att de likalydande motionerna I: 29 och II: 45, de likalydande motionerna I: 90 och II: 129 samt de likalydande motionerna I: 300 och II: 375 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 februari 1968

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller (s)*, Oscar Carlsson (s), Helge Karlsson (s), Karl Pettersson (s), fru Hultell (h), herrar Kilsmo (fp), Ernst Olsson (cp)*, fru Diesen (h), herr Ove Karlsson (s), fru Nilsson (cp) och herr Blom (fp)*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herr Skoglösa (cp)*, fru Jäderberg (s), herrar Svensson i Kungälv (s), Lundmark (s), Haglund (s)*, Rimås (fp)*, Wikner (s), Larsson i Borrbby (cp), Nilsson i Bästekille (h), Andersson i Örebro (fp) och Nilsson i Agnäs (h).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.